

Sexuálne zneužívanie: rana, ktorá pretrváva, či nádej na uzdravenie?

V poslednej dobe počuť veľa o jave, akým je CSA (sexuálne zneužívanie mladistvých). A zdá sa nám, že je to len akási bublina, ktorú vytvárajú médiá, aby pritiahli čitateľov. Veď medzi našimi známymi, ktorých stretávame, nenachádzame takých, ktorí majú nejakú podobnú skúsenosť. A ani v nich nerozoznávame potenciálnu obeť či páchatela. Je to však preto, že rana je veľmi hlboká. Zasypaná viacerými vrstvami hanby, hnevu, bolesti, snahy o normálny život. Aký je vnútorný svet obeť? S čím bojuje? Existujú viaceré oblasti, ktoré sú poznačené aktom sexuálneho násillia. A vo veľa prípadoch je s nimi celoživotný boj. Dnes bude pre nás dôležitá otázka odpustenia. Je to základ nášho kresťanského života. Povinnosť, ku ktorej sa cítime pozvaní, dokonca prinútení, aby sme mohli žiť naozajstný kresťanský život.

Otázka znie: Je obeť povinná odpustiť páchatelovi?

Čo vlastne očakávame od obeť?

Nejde len o odpustenie jedného alebo viacerých aktov. Je to čosi viac.

Sú tam následky z minulosti, rany prítomnosti a budúcnosti, ktoré poznačujú život človeka. Je to ZLO.

Keď rozmyšľame nad odpustením ako nad kresťanskou povinnosťou, zdá sa nám, že pri ňom neexistuje žiadna alternatíva. A tak často chápeme odpustenie ako zabudnutie. Myslíme si, že keď skutočnosť pochováme hlboko, nebude už mať na nás žiaden dopad a vtedy odpustíme aj tomu, kto nám ublížil. A predsa, keď zabudneme, už vlastne ani sami nevieme, čo odpúšťame. Je to únik pred bolesťou a ten nie je aktom odpustenia. „Odpúšťame príliš málo a zabúdame príliš veľa.“^[1] Cesta odpustenia vyžaduje oboje: dobrú pamäť a jasné vedomie urážky. Niekedy aj do konca života.

Uvedomenie si krivdy, ktorú mi niekto spôsobil, je cestou pravdy. Obete veľmi často bránia svojho páchatela, ospravedlňujú ho a majú s ním veľa súcitu. Je to spôsob, ako si vysvetliť, že taký blízky človek mi mohol tak veľmi ublížiť. On nechcel, ale musel, veď na vine som bola ja. Tak vlastne nie je čo odpúšťať. Takéto popretie nepomáha odpusteniu. Ospravedlniť niekoho znamená zbaviť ho všetkej morálnej zodpovednosti. Také triky slúžia na zmiernenie nášho utrpenia. Na uzdravenie je ale potrebné prijať a pomenovať, čo sa stalo. Uznať, že sme zranení. A tá rana má v našom živote veľký význam. Pomenovať, čo všetko mi spôsobila. Obete potrebujú niekoho, s kým sa podelia o svoje zranenie, kto ich vypočuje. Vďaka tomu sa rana môže liečiť a obeť získava viac sebavedomia. Keď stretneš niekoho, kto je pre teba uchom, už nie si sám.

Ako deti sme boli učení odpúšťať na príkaz, silou vôle. Nie je to také jednoduché. Odpustenie zahŕňa všetky naše schopnosti: citlivosť, srdce, inteligenciu, úsudok, predstavivosť a tak ďalej. Nie je to len morálna povinnosť, duchovná praktika. Je to slobodné rozhodnutie, ku ktorému potrebujeme dozrieť. Takže má obeť právo neodpustiť?

Skúsme pochopiť, čo pre obeť sexuálneho zneužívania znamená odpustiť? Je to súhlas, aby zneužívanie pokračovalo? To znamená, akoby som súhlasil zo zlom. Vnútorný boj je ešte

Sexuálne zneužívanie: rana, ktorá pretrváva, či nádej na uzdravenie?

potlačený pocitom, že musím odpustiť, a keď to nerobím, nie som dobrý kresťan. Tak pocit viny ešte viac narastá. Preto je také dôležité prijať človeka s tým, čo dvíha, a v tej situácii, v ktorej sa nachádza. Dať mu čas.

Pozrime sa na Ježiša. Čo nám hovorí Evanjelium?

„Čo teda urobí Pán vinice? Príde, vinohradníkov zahubí a vinicu dá iným.“ (Mk 12, 9)

„Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora.“ (Mk 9, 42)

„Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata. Ak ťa nepočúvne, priber si ešte jedného alebo dvoch (...) Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik. Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi.“ (Mt 18, 15 - 18)

V Biblii nie je odpustenie nikdy na strane toho, kto je slabší, ale vždy mocnejší odpúšťa tomu, komu hrozí väzenie, otroctvo, strata všetkého, ak nesplatí svoj dlh. Prečo teda žiadame obeť - slabšieho - o odpustenie? Keďže odpustenie je otázkou moci, potrebujeme posilniť obeť. Pomôcť jej postaviť sa na vlastne nohy. Dať jej právo neodpustiť, keď to ešte nezvláda, a vinu za to neklásť na jej ramená. Čiže „robiť všetko pre to, aby bolo odpustené, ale uznať, že nie vždy sa to darí“^[2]. Také pochopenie veľakrát dovolí človeku otvoriť sa možnosti, že príde taký deň, keď celé moje ja, moje srdce, duša, telo, povedia: odpúšťam.

Pravdivé odpustenie nás nevráti na miesto, kde sme boli pred urážkou. Bolo by nesprávne myslieť si, že keď raz odpustíme, náš vzťah s tým, kto nám ublížil, sa môže vrátiť tam, kde bol pred krivdou. O to viac, že odpustiť neznamená zrieknuť sa svojich práv. Spravodlivosť je súčasťou odpustenia. Vinník musí splatiť dlh. Trest je normálnym následkom previnenia. A až keď ho páchatel dostane, môžem sa rozhodnúť odpustiť. Takže je tam priestor aj na porozumenie páchatelovi. Mať naňho jasný pohľad a porozumieť všetkým dimenziám. Je to niečo iné ako popretie, ktoré používame na začiatku, a prichádza skôr ku koncu procesu odpustenia.

Celý ten proces ma ešte dvoch „skrytých vinníkov“: ja a Boh. Na ceste k odpusteniu sa obeť stretne aj sama so sebou. S otázkami: prečo som neutiekla, prečo som to dovolila, prečo som tam zasa išla a tak ďalej. Obrovskému pocitu spoluúčasti nosenému roky v sebe je ťažko porozumieť aj odpustiť ho. Celá snaha odpustiť ostatným bude zničená, keď nedokážem odpustiť sám sebe. Spoznať v sebe oblasti a situácie, v ktorých bolo aj mne odpustené, je veľmi dôležité. Lebo len tí, ktorí zažili odpustenie, môžu sami odpustiť. Nemôžeme sa spoliehať len na naše sily a myslieť si, že sme jediní odpúšťajúci.

Tu prichádza otázka na Boha. Ale predtým, ako mu dovolíme konať v nás svojou milosťou, potrebujeme uznať, že je v nás prítomný hnev na Boha. Hnev, že nezasiahol. Prečo

Sexuálne zneužívanie: rana, ktorá pretrváva, či nádej na uzdravenie?

nezasiahol? Prečo ma nebránil? Prečo páchatela nezastavil? Ako mu môžem veriť, dôverovať? Obeť to všetko potrebuje vyjadriť. Bez strachu z toho, že je to proti morálke. Bez pocitu viny, že sa hnevám na Boha. Len keď mu to poviem, keď to vyplačem, vykričím, môžem v konečnom dôsledku prísť k odpusteniu. Je to ako otvorenie sa milosti odpustenia, ktorá vždy pochádza od Boha. Nie je to útek, kde všetko nechávam na Boha, mysliac si, že len on môže odpustiť. Je to naša cesta a keď sa na ňu vydáme, určite budeme posilnení jeho milosťou.

A tak sa rana, ktorá krváca, začína hojiť. Hľadanie zmyslu je pozvaním pre obeť, aby objavila nejaký pozitívny význam toho, čo sa stalo v jej živote. Máme na výber. Môžeš zostať obeťou. Ale môžeš byť *survivor*, ten, ktorý prežil. Ten, v ktorom trauma nezabila túžbu po živote. A ešte je tam cesta ďalej. Nemusíš len existovať. Môžeš byť *eine Betroffen*, ten, ktorý prešiel cez traumou, a ona je už za tebou. Už ťa nedefinuje. Už ňou nie si poznačený. Ideš ďalej. Prekvitáš, lebo tvoje rany sú uzdravené.

Agnieszka Ewa Jarkowska, SCdSC
Centrum na ochranu maloletých, TF KU

Príspevok s podobnou tematikou od tejto autorky nájdete [TU](#).

[1] John Monbourquette, How to forgive. A Step-by-Step Guide (preklad vlastný)

[2] John Monbourquette, How to forgive. A Step-by-Step Guide.

Článok bol publikovaný v časopise [Zasvätený život 01/2020](#).

The post [Sexuálne zneužívanie: rana, ktorá pretrváva, či nádej na uzdravenie?](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky [zasvatenyzivot.sk](#).)